

STROJ

napisal: Matjaž Intibar, e.mail: mato.image@siol.net

foto: Matjaž Intibar

V 40. številki smo predstavili novo profesionalno kamero Canon EOS 1v in zapisali nekaj glavnih tehničnih podatkov. Tokrat pa kamero predstavljamo po temeljitem praktičnem preizkusu. Kljub temu, da bo kamera hobi fotografu zaradi visoke cene težko dosegljiva, je kot najboljši in najnovejši model iz serije EOS zelo zanimiva za vse ljubitelje te znamke in kot trenutno najbolj cenjena profesionalna kamera zanimiva za vse fotografe.

junij 2000

Naša elektronska pošta bo spet polna. Predvsem ljubitelji nikonov boste jezno pritiskali na tipkovnico in polnili naš elektronski poštni naslov. Toda kratka, zgodovinska resnica o napredku in uporabi profesionalnih kamer je sledeča.

Nikon je leta 1959 predstavil model F. Oglata kamera z prizmatičnim iskalom je že premogla fokalni zaklop iz titana in vrteče se dele v ležajih. Kamera je zaradi naprednosti in predvsem širokega izbora dodatne opreme popolnoma prevzela profesionalni razred in nemogoče je bilo prevzeti njen primat.

Canonu z odlično sistemsko kamero F-1 iz leta 1971 nikakor ni uspelo prevzeti pomembnejši tržni delež, kaj šele vodilno vlogo, čeprav so si vseskozi to močno želeli. Je pa podjetju z inovacijami in z dovolj kakovostnimi objektivmi uspelo postati vodilni proizvajalec foto kamer in optike.

Pentax je bil z modelom LX zelo cenjen predvsem pri vojaških fotografih širom po svetu. Vendar pa so ga profesionalni reporterji premalo uporabljali; cenili in uporabljali so ga predvsem napredni fotoamaterji. V AF dobi pa model Pentax Z1-p za profesionalne fotografe ni zanimiv.

Minolta je leta 1973 poskušala z odličnim modelom XM poseči v profesionalni razred, toda tudi njim ni uspelo. V AF dobi spet poskušajo z modelom DYNAX 9, vendar zaradi premalo dodatne opreme kamera ne prodre med profesionalne fotografe in s tem v najvišji cenovni razred kamer.

Canon je leta 1987 pokazal pravilno pot v konstruiranju novih kamer z avtomatsko ostritvijo. Modela EOS 650 in predvsem 620, sta bila po predstavitvi svetlobno leto pred konkurenco. Leta 1989 so predstavili prvo profesionalno kamero iz EOS serije, kamero EOS 1. V tem času je bil Nikon z modelom F3 in delno z F4 še trdno v profesionalnem sedlu. Toda kakovost avtomatske ostritve z motorčki v objektivu pri kamerah EOS je prepričal tudi profesionalce. Kljub dragi zamenjavi vseh manualnih objektivov za AF tehniko in s tem za menjavo proizvajalca so se redakcije po vsem svetu odločile za Canon EOS 1. Na Nikon F4 so prešle redke časopisne hiše, ki so hotele še izkoristiti drage manualne objekte 300, 2,8 in 400, 2,8. Prav neugledno je bilo videti pred leti reporterje enega od naših dnevnikov z Nikonom F-90 in manualnim

300 mm tele objektivom.

Canon pa je mlajše. Še preden je konkurenca spoznala, da je nekaj pozitivnega v tehnologiji ostrjenja z motorčki v objektivu, je Canon že predstavil objektivne z USM nastavitvijo ostrine. Zelo tih in hiter način ostritve deluje na elektromagnetnem principu. Konkurenca je še zaostala in model kamere EOS 1n je dokončno zapečatil Nikonov primat med profesionalnimi fotografi.

S široko serijo kakovostnih objektivov EF je Canonu uspelo narediti preskok med profesionalne fotografe.

Nikon je poskusil vrniti udarec z modelom F5. Kamera je bila ob predstavitvi vrhunec tehnike in vredna nakupa. Toda prav tisto orožje, ki je Nikonu v manualni dobi držalo primat, mu ga je v AF foto svetu odvzelo. Zaostanek pri AF objektivih je Nikonu odvzel sloves legendarnih modelov sistemske kamere F, F2 in F3. Počakajmo na model F6 (?) in predvsem na širši spekter objektivov s hitrimi AF motorčki Silent in dodatkom za redukcijo treslajev VR.

Toliko v začetni odgovor vsem tistim, ki me boste zasuli z pošto v prvem dnevu izida revije in me označili za canonovega navijača.

PROFESIONALNA KAMERA

Vodilo za vse izdelovalce profesionalnih kamer je, da naj ne bi kamera reporterja nikoli pustila na cedilu, pa naj fotografira v še tako nemogočih razmerah. Kajti s posnetki si služi težak fotografski kruh. In prav tu gre naprej razvoj profesionalnih kamer. Kamera naj deluje tako pri minus 30 kot pri plus 60 stopinjah ali močni relativni vlažnosti, da ne govorim o udarcih in vibracijah. Nova generacija kamer gre še naprej. Kamera je lahko izpostavljena tudi dežju, pa naj še vedno deluje. Zaklop kot najbolj obremenjeni del kamere je sposoben posneti že prek 4000 filmov.

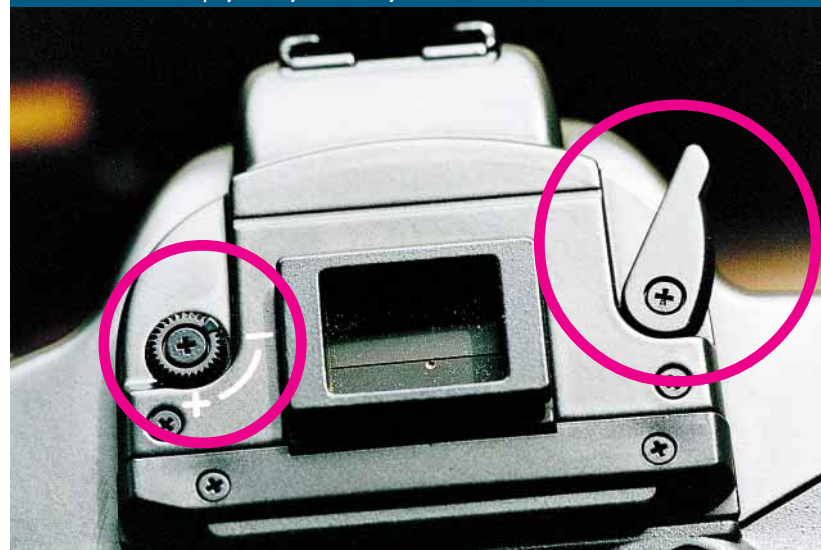
Vendar pa gre nova generacija kamer še dalje in daje vse več poudarka elektroniki. V dobi kamer z ročno ostritvijo so polprofesionalne kamere profesionalne modele Nikon F3 in Canon F1n močno prekašale s količino elektronike. Taki sta bili kameri Nikon FA in Canon T 90. Zdaj, ko so elektronski deli zelo zanesljivi, je slika obrnjena.

Kamero v veliki meri krmilimo s procesorjem in si tako sami dodajamo lastnosti delovanja, ki si jih pri kameri želimo.

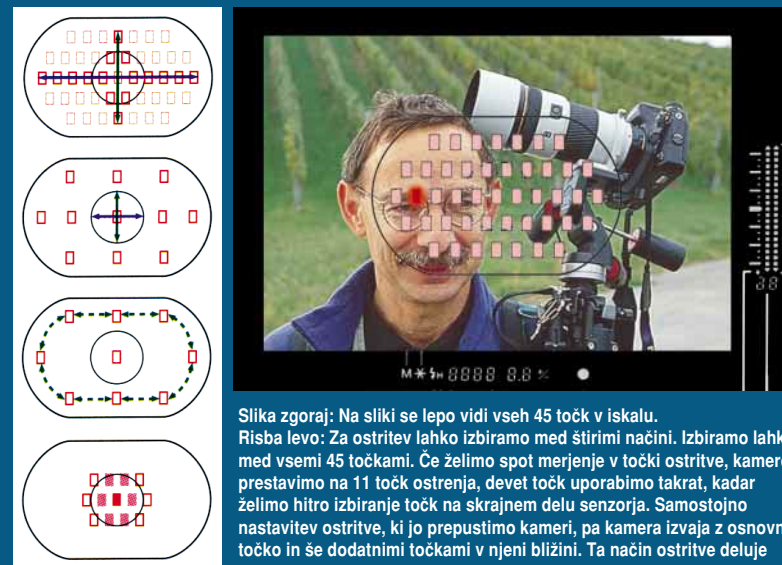

Slika zgoraj: EOS 1v in dodatni motorni pogon. Teža in velikost se predvsem zaradi dodatnih osmih baterij zelo povečata.

Sliki spodaj: Kot se za profesionalno kamero spodobi: gumb za nastavev dioptrije in stikalo za zaprtje iskala, ki zapre dostop svetlobe prek okna in s tem je merjenja svetlobe skozi objektiv še bolj natančno. Na hrbtnem delu kamere je gumb, ki manjka na EOS 3, s katerim se pri ročni nastavitvi točke lahko kadarkoli vrnemo v vnaprej nastavljeno in shranjeno točko.

junij 2000

Slika zgoraj: Na sliki se lepo vidi vseh 45 točk v iskalu. Risba levo: Za ostritev lahko izbiramo med štirimi načini. Izbiramo lahko med vsemi 45 točkami. Če želimo spot merjenje v točki ostritve, kamero prestavimo na 11 točk ostrjenja, devet točk uporabimo takrat, kadar želimo hitro izbiranje točk na skrajnem delu senzorja. Samostojno nastavev ostritve, ki jo prepustimo kameri, pa kamera izvaja z osnovno točko in še dodatnimi točkami v njeni bližini. Ta način ostritve deluje podobno kot programska avtomatika pri osvetlitvi.

25. junija revija MOJ HOBI organizira izobraževalno FOTO DELAVNICO na temo PORTRET. Delavnico bo vodil mojster fotografije Oskar Dolenc. Dobimo se pred gradom BISTRA pri Vrhniki ob 9.00 uri, ali 8.45 na bencinski postaji pred Vrhniko iz smeri Ljubljana. Več informacij in prijave na telefon 041/661 191

Slika spodaj: EOS 1v, objektiv 300 mm zaslonka 4. S to kamero je bojazan pred snemanjem v vlagi ali pršenju vode odveč. Če bi imel enega od najnovejših objektivov, ki imajo na bajonetnem nastavku silikonsko gumo, bi si upal kamero tudi zmociti v reki. Ker pa sem uporabljal svoj objektiv brez silikonske zatesnitve, si tega preizkusa pač nisem upal narediti. Verjamem pa, da je kamera zadovoljivo zatesnjena za kratek potop pod gladino.

Če sem za kamero Canon T 90 iz leta 1986 dejal, da se kameri ne da več kaj dodati, češ da AF ne bo nikoli tako dodelan, da bi zadovoljil napredne fotografe, že dolgo vem, da sem se krepko motil in današnja preiskušanica EOS 1v to samo potrjuje.

Nekaj pa je že sedaj jasno. Naslednja generacija profesionalnih kamer ne bo več uporabljala filma, ampak bo kamera računalnik v miniaturni obliki z objektivom in stalno satelitsko povezavo z računalnikom v uredništvu.

Znanstvena fantastika v foto obliki bo kmalu tu.

CANON EOS 1v

Najprej in naj velja skozi celoten preizkus: kamero moramo vseskozi gledati izza oči profesionalnega fotografa.

Oblikovno se ne razlikuje dosti od starejšega modela. Prav tako so tudi vsi nastavitveni gumbi ohranili svoje mesto in funkcionalnost. Ena od sprememb je v oznaki za vklop kamere in delovanje velikega kolesa na hrbtnem delu. Tokrat so se odločili za napis ON - OFF in ne samo O - I. Pravijo, da so jih fotografi opozarjali, da znak O - I ni zadosti razumljiv. Gumb za vrnitev na vnaprej nastavljeno točko ostrjenja je druga novost, ki je veliko koristnejša od prve in vidne, saj je potrebno kar nekaj časa za želeno nastavev točke ostrjenja. Kamera jih ima 45, tako kot EOS 3. Tretja vidna novost pa je priključek za PC stikalo. Ker uvoznik ni imel programske opreme ES-E1 za krmiljenje kamere in za pregled posnetkov, te možnosti nisem mogel preizkusiti.

Če se kamera na zunaj ne razlikuje veliko od modela EOS 1n, pa se za črno matirano barvo skriva veliko novosti. Ohišje je izdelano iz že dolgo znanega aluminija, na manj obremenjenih delih so uporabili lažji magnezij in polikarbonat. Ohišje je še bolj natančno obdelano, vsi vitalni deli na ohišju in elektroniki, kar 72 jih je, pa so še posebej zaščiteni s silikonsko gumo. S tem so kamero odlično zatesnili in tudi v preizkusu se je pokazalo, da kljub močnemu pršenju z vodo in debelim kapljam na njej še vedno deluje. Uporabili so posebno silikonsko gumo, tako da kljub močnim temperaturnim spremembam in nečistoči v vodi in zraku tudi z leti ne izgubi svojih lastnosti. Prav možnost fotografiranja v dežju je ena od odličnih novih lastnosti te kamere. Zavedati se moramo, da profesionalni

fotograf ne sme biti odvisen od vremenskih razmer. Do sedaj se je vse prevečkrat dogajalo, da je kamera po določenem času od stika z visoko vlago ali neposredno z vodnimi kapljami prenehala delovati. Predvsem elektronika je prva odpovedala.

Hrbtni pokrov kamere je podobno zaščiten kot kompaktna kamera AS-1, ki jo lahko uporabljamo do globine petih metrov. Problem pa so objektivni. Na sami kameri na bajonetu ni zaščite. Imajo jo samo novi objektivni serije L s stabilizatorjem slike. Konec koncev pa bodo profesionalni fotografi le-tudi uporabljali.

V kameri je tudi novi zaklop, ki je plod Canonove lastne proizvodnje in je izdelan iz karbonskih vlaken in posebnega duraluminija. Zaklop je preizkušen za vsaj 150000 proženj, kar zadostuje za približno 4000 filmov.

Novost glede na EOS 1n je tudi večji senzor za ostritev. Tega so povzeli iz modela EOS 3. 45 točk je razdeljeno v polju 8 x 15 mm. Ker očesno ostrjenje v modelu EOS 3 ni dovršeno za profesionalno uporabo, ga v EOS 1v niso vgradili, dodelali pa so algoritem za način in hitrost ostrjenja. Toda tudi ta nova lastnost je v vsej njeni perfekciji izvedljiva samo z novimi objektivmi.

Kljub temu, da konkurenta Nikon F5 in Minolta 9 lahko ostrita tudi pri EV -1, EOS 1v pa pri EV 0, se je v praksi pokazalo, da s sredinskim senzorjem pri tej kameri lahko ostrimo celo pri zaslonki 8, z ostalimi senzorji pa pri zaslonki 5,6. Avtomatsko ostrjenje je po več kot desetih letih odlično dodelano in kljub skeptikom v uporabi tudi med profesionalnimi fotografi.

Za preizkus sem uporabil objektiv 300 mm z zaslonko 4 in dvakratni telekonverter. Ostrjenje je bilo kljub zaslonki 8 hitro in natančno, s kamero Nikon F5 pa je bilo z isto kombinacijo ostrjenje zelo težavno. Čeprav na kameri nisem imel objektivna, ki bi lahko izkoristil vse njene prednosti ostrjenja, sem bil z videnim zadovoljen. Z objektivom USM 300 mm in zaslonko 4 sem brez težav spremljal galebe v letu v neposredni bližini.

Zelo dobrodošla je rešitev z vnaprej nastavljivo točko ostrjenja. Rešitev je povzeta že od teleobjektivov, pri katerih si v spomin tudi lahko zabeležimo določeno nastavev.

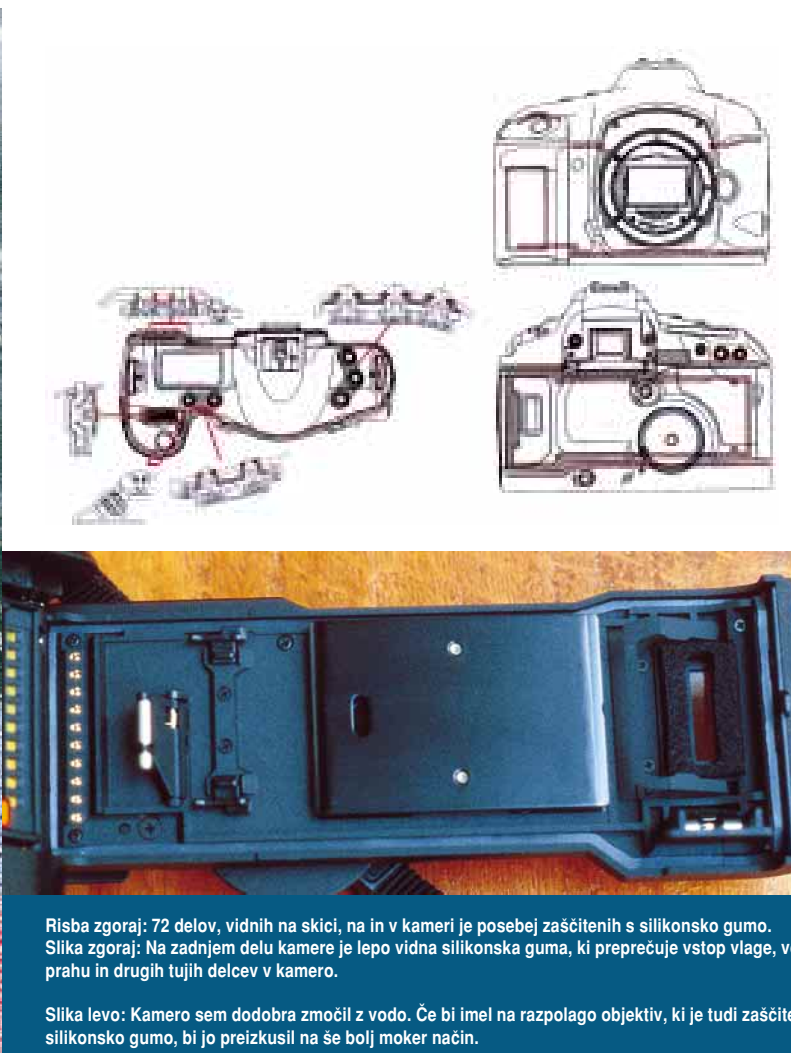
Kamero lahko nastavimo na samostojno nastavev ostrjenja v celotnem polju. Nato na njej znani

junij 2000

algoritemski proceduri sama prepozna, kaj ostriti. Funkcija, da kamera sama izbere ostrenje, mi je ostala neraziskana. Stvar deluje futuristično, znana mi je že od EOS 3, toda še vedno ne vem, na kakšnem principu deluje. Preizkušal sem kontrastne in etonske motive, pa nikoli ni delovala po kakšni zakonitosti. V večini primerov deluje bolj v centralnem delu senzorja. Ampak način samodejne ostritve deluje. Na EOS 3 jo moram večkrat uporabiti in preučiti njeno delovanje.

Že prve profesionalne kamere so morale imeti tudi motor za previjanje filma. EOS 1n RS s polprozornim ogledalom je do sedaj že premogel deset posnetkov na sekundo. Vendar smo zaradi polprozornega ogledala izgubili pol zaslonke. Pri EOS 1v pa so se odločili za klasično premikajočo se ogledalo, ki se povrne v izhodiščni položaj izredno hitro. Tako so dosegli tudi deset posnetkov v sekundi, če na kamero dodamo dodatni motor PB-E2 z Ni-Mh baterijami. Kljub izredni hitrosti premikajočih se delov in dvigovanju ogledala, kamera deluje zadovoljivo tiho. Pri Canonu pravijo, da ne razmišljajo o modelu RS s polprozornim ogledalom, toda mislim, da bo to njihov skriti adut po prihodu profesionalne kamere iz konkurenčne tovarne.

Merjenje svetlobe je podobno kot pri modelu EOS 3, posodobili pa so algoritem. Dodelali so problem močne protisvetlobe. Merjenje je

Risba zgoraj: 72 delov, vidnih na skici, na in v kameri je posebej zaščitenih s silikonsko gumo. Slika zgoraj: Na zadnjem delu kamere je lepo vidna silikonska guma, ki preprečuje vstop vlage, vode, prahu in drugih tujih delcev v kamero. Slika levo: Kamero sem dobil zmočil z vodo. Če bi imel na razpolago objektiv, ki je tudi zaščiten s silikonsko gumo, bi jo preizkusil na še bolj moker način.

razdeljeno na 21 polj, delno 8,5%, spot 2,8% z možnostjo merjenja na katerikoli od 11 AF točk, možnost večtočkovnega spot merjenja (8-krat) in integralno merjenje. Nastavitev osvetlitve z na svetlobo občutljivo celico je že tako dodelan, da kamera v normalnih pogojih skoraj ne more zgrešiti. Profesionalni fotografi pa se še vedno

velikokrat odločajo za ročno nastavitev osvetlitve. Znani fotograf Aleš Fevžer pravi, da večino posnetkov opravi z ročno nastavitvijo osvetlitve. Če imaš toliko izkušenj in predvsem fotografiraš skoraj vsak dan, verjamem, da ti je to že v krvi.

Zanimivo pa je, da so dodali tudi programsko nastavitev. Kot da so

se novodobni profesionalni fotografi polenili. Pa to še ni vse. Z računalnikom in programom ES-E1 lahko nastavite toliko dodatnih nastavitvev, da s to kamero ni ali pa prav zato je težko snemati.

Določite lahko, da kamera dela v samo enem načinu nastavitve osvetlitve, M ali Tv itd. Lahko nastavite, do koliko posnetkov vas pustijo snemati, recimo do samo 20. posnetka; lahko nastavite minimalno in maksimalno hitrost osvetlitve ali zaslonke. Kamera bo delovala, recimo, samo pri zaslonki 4 in časih od 1/1000 do 1/250 sekunde. Določite lahko, da sama prestavi na hitro previjanje filma in stalno ostrenje, kadar nanjo privijete dodatni motor. Določite lahko tudi število posnetkov v seriji, da ne posnamete filma prehitro.

Nastavitev je toliko, da je možno, da po programiranju kamere ne boste več znali uporabljati. Na srečo obstaja reset gumb, ki nas vrne na začetne tovarniško nastavljene nastavitve. Toda možnosti so in

profesionalni fotografi jih bodo že znali uporabiti. S programom in računalnikom lahko pregledate podatke o 400 zadnjih posnetkih od zaslonke in časa osvetlitve do korektur osvetlitve in goriščnice objektivov.

Kamera vsak vloženi film osvetli z IR svetlobo in označi s številko, tako da veste, za kateri film podatki veljajo.

Delo z bliskavicami serije EX je dovršeno in možno je tudi studio delo. Na kamero lahko vežemo tri bliskavice, vsaki posebej lahko določimo jakost osvetlitve. Sinhronizacija je tudi pri programski osvetlitvi možna pri vseh časih. Možno je bracketing snemanje tudi

z bliskavicami, torej z nad, pod in normalno osvetlitvijo itd. Posodobili so tudi makro bliskavico. Sedaj lahko lažje nadziramo sence, saj vsaka od obeh bliskavic deluje samostojno in ju tudi samostojno nastavljam. Tako lahko prvi povečamo, drugi pa zmanjšamo moč osvetlitve v razmerju 1 : 8.

Težko je ocenjevati profesionalno kamero, če nisi pravi profesionalec, ki kamero vsakodnevno nosi v rokah. Tu veljajo druge zakonitosti. Meni osebno bolj ustreza EOS 3. Tudi če bi izbral med Nikonom F5 in F100, bi izbral slednjega. Profesionalna kamera je v prvi vrsti še enkrat dražja, tudi večja teža ni zanemarljiva in hobi fotografu še kako pomembna. Nekaj posnetkov več na sekundo, večja odpornost na udarce, vlago in prah hobi fotografu te cene in teže ne odtehtajo.

Reporter Velko Jukič, ki fotografira tudi na prizoriščih formule ena in ki je tudi že imel možnost preizkusiti kamero EOS 1v, je ob vprašanju "Kaj praviš na kamero?" odgovoril z eno samo besedo "STROJ". In prav to sem si izposodil za naslov. Ta beseda fotografu, ki občuduje tudi tehnični vidik kamer, pove vse.

Če je Nikon prevladoval v manualni dobi, Canon v AF, sledi vprašanje: "Kdo bo kraljeval v digitalni dobi profesionalnih kamer?"

Mnogi bralci revije ste nas opozorili na napako v 42 številki, pri primeru duplikatov Hi in Low key tehnike. Prišlo je do zamenjave fotografij. Za napako se bralcem opravičujemo. Uredništvo

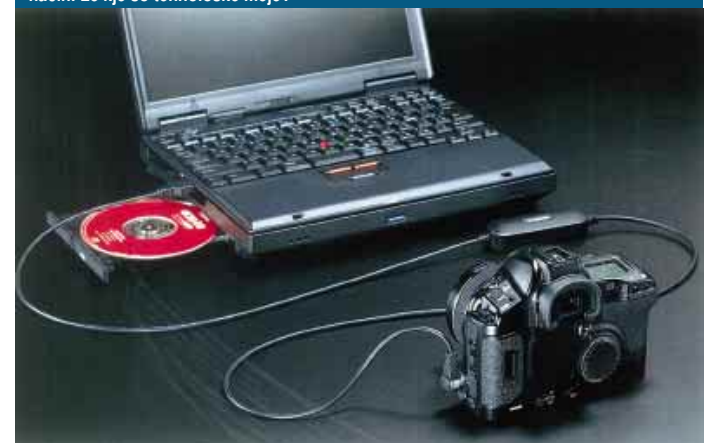
Hitrost ostrenja z EOS 1v je fantastična. Z ročno ostritvijo 300 mm tele objektivom in 1,4X konverterjem je nemogoče posneti ptico v letu. Sodobne AF kamere, predvsem pa EOS 1v, to omogočajo. V zraku nimamo oporne točke za prednastavitev ostrine in s tem čakanje motiva, da pride na prednastavljeno mesto. Tu nam lahko pomaga samo dobra kamera in objektiv z avtomatsko ostritvijo.

junij 2000

KUPIM povečevalnik 35 mm ali 6 x 6 formata za ČB fotografijo, z multi-grade glavo in 50 mm objektivom. Tel.: 041/519 300

Brez računalnika tudi v fotografiji ne gre več. Množica podatkov o posnetih slikah se izpiše na zaslonu. Kamero pa lahko programiramo in s tem krmilimo na sto in en način. Le kje so tehnološke meje?

junij 2000

Canon

AKCIJA AKCIJA AKCIJA AKCIJA

CANON BF 90
11.500 sit

CANON ZOOM SHOT kit
24.500 sit

CANON 28n
42.500 sit

CANON 105 QD (datum)
40.000 sit

CANON EOS 300 z objektivom 28-80mm
92.000 sit

avtotehna
BIRO d.o.o. Slovenska c. 58, 1000 Ljubljana, tel.: 061/133 22 20
in pooblašteni prodajalci opremljeni s plakatom